

Suomen Gynekologiyhdistyksen koulutuspäivät Helsinki 19.–20.4.2012

Perjantai 20.4.2012 Biomedicum

Teema: Kuvantaminen

14.00 MRI gynekologisissa sairauksissa

Dos Petri Sipola, KYS

Magneettikuvaus on erinomainen erottelemaan pehmytkudoksia toisistaan ja soveltuu siten teoreettisesti ajatellen hyvin gynekologisten elinten kuvaamiseen. Kohdun endometrium, junktionaalivyöhyke ja myometrium rajautuvat hyvin toisistaan ja MRI soveltuu siksi hyvin rakenteellisten anomalioiden selvittelyyn. Ovarioiden näkyminen voi olla haasteellista, jos ovarioissa ei ole kystia.

Endometrioosi on mielenkiintoinen tutkimusindikaatio. MRI:ssä näkyy selkeät kinnikkeet, syvät endometrioosilaatat, rakko- ja suoli-invaasio ja etenkin endometrioomat, joissa vanha veri antaa kirkaan signaalin rasvasaturoiduissa T1-kuvassa. Muutoin gynekologisessa MRI:ssä käytetään T2-painotteisia kuvia, jotka otetaan ilman rasvasaturaatiota kolmessa suunnassa. Intravaskulaaria varjoainetehostusta ei käytetä, mutta UÄ-geeli vaginassa ja rectumissa auttaa diagnostiikassa.

Kohdunkaulan syövässä on vanhanaikaista tehdä status kliinisesti. MRI:llä voidaan nähdä, onko potilaalla paramateriaalivaasiota ja miten tuumori rajautuu eri suuntiin. Tutkimuksen tulkinta vaatii kuitenkin kokemusta. MRI on korvaamaton apu intrakavitaaria sädehoitoa tehtäessä. Valitettavasti MRI:llä ei voi sanoa pienistä imusolmukkeista, onko niissä tautia vai ei. Alustavien tutkimusten mukaan yhdistämällä FIGO-staging-arvioon kuvantamisdataa voidaan potilaan riskiarviointia tarkentaa.

Myoma voi olla MRI-kuvissa minkälainen tahansa, joten luotettavaa erottelua leiomyosarkoman ja myoman välillä ei voi alkuvaiheessa tehdä. Invaasio lähielimiin ja metastaasit ovat diagnostisia sarkoomalle. MRI:llä voidaan varsin luotettavasti tunnistaa adenomyoosi (niukkasignaalisien junktionaalivyöhykkeen paksuus yli 12 mm, joukossa kirkkaita pisteitä).

Diffuusiokuvaus on uusi hyvin mielenkiintoinen kuvantamissevenssi. Kuvaus näyttää vesimolekyylien rajoittuneen diffuusion, joka on tyypillistä maligniteeteille. Omien kokemustemme mukaan kuvaus auttaa tunnistamaan karsinoosin askitesmahassa. Ovariotuumoridiagnostiikassa MRI:stä on hyötyä dermoidissa olevan rasvan toteamisessa. Tuoreen tutkimuksen mukaan diffuusiokuvaus näyttää varsin luotettavasti myös endometriumkarsinoman invaasiosyvyyden. Istukan myometriuminvaaasion luottava näkeminen istukan kiinnittymishäiriöissä on vielä nykytekniikan mahdollisuuksien tuolla puolen.

Tulemalla röntgeniin tapaamaan radiologia gynekologi voi opettaa radiologista, vuosien saatossa, itselleen varsin luotettavan pikku apulaisen ☺. KYSissä on käytössä gynekologian kuvantamimeeting, jossa potilaiden kuvantamislöydöksiä käsitellään radiologien ja klinikoitten yhteispalaverissa.